

Deze waarnemingen zijn gepubliceerd als *P. anthracina* (KASSEBEER ET AL. 1998).

Summary – Rare. No apparent trends, although probably currently increasing. Edges of coniferous and mixed forest, often with *Pinus* trees. Adults found on flowers of *Crataegus*, *Salix* and *Aegopodium podagraria*.

Pyrophaena Platvoetjes

MR

Kleine tot middelgrote slanke zweefvliegen (7-11 mm) met rode of geelachtige tekening op het zwarte achterlijf. Achterlijf afgeplat, grootste breedte ligt duidelijk voorbij het midden. De twee Nederlandse soorten lijken niet erg op elkaar, al hebben beide in het midden verdonkerde vleugels.

Taxonomie en determinatie

Vockeroth (1990) rekent de *Pyrophaena*-soorten tot *Platycheirus* op basis van de grote overeenkomsten in de mannelijke genitaliën. Wel brengt hij *P. granditarsa* en *P. rosarum* onder in één soortgroep. Hoewel deze opvatting veel navolging vindt (onder anderen ROTHERAY 1993, SPEIGHT 2003A, B) wordt in dit boek de in Nederlandse literatuur gebruikelijke indeling gevolgd: het lijkt verstandig om een beter gefundeerde studie naar de verwantschapsrelaties tussen *Pyrophaena* en *Platycheirus* af te wachten alvorens tot naamsverandering over te gaan. In een dergelijke studie mogen larvale kenmerken niet ontbreken en de larven van beide *Pyrophaena*-soorten zijn nog onbekend.

Verspreiding

Holarctisch genus met drie soorten, waarvan er twee in de nearctische en drie in de palearctische regio voorkomen. In Europa komen twee soorten voor, die beide uit Nederland bekend zijn.

Ecologie

De volwassen dieren zijn bloembezoekers. De larven zijn onbekend.

Pyrophaena granditarsa Klompvoetje

MR

Middelgrote *Pyrophaena* met grotendeels rood achterlijf. Mannetje met kenmerkend uitgroei op eerste tarslid van voorpoot. Vrouwje heeft in rood op rugplaatjes 2-3 kleine zwarte zijvlekjes en op zwart rugplaatje 5 rode zijvlekjes. Soms komen geheel zwarte (melanistische) exemplaren voor; deze zijn meestal intersekse (zie tekstkader Kleurvormen in hoofdstuk 3). Lengte 8-11 mm.

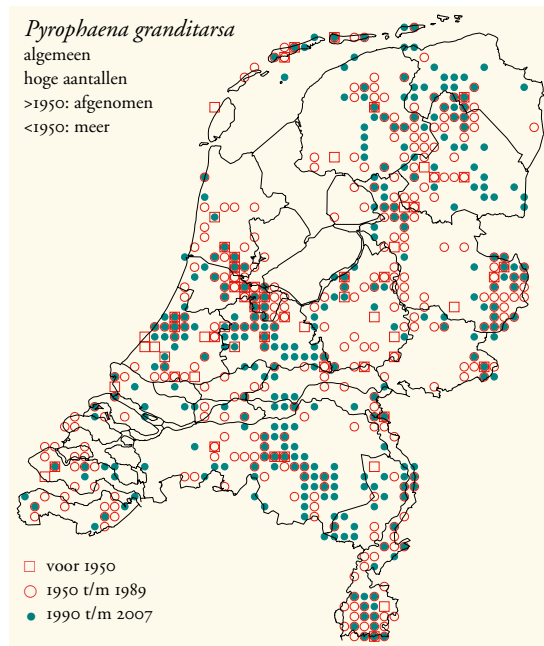
Verspreiding en vliegtijd

Holarctisch. Van West-Europa tot aan de Stille Oceaan en in Noord-Amerika. In Europa van Ierland en Noord-Scandinavië tot in de Alpen.

Algemeen in heel Nederland, mogelijk iets algemener in het westen. In sommige jaren opvallend talrijker dan in andere. Twee generaties.

Pyrophaena granditarsa
vrouwje op een rietblad.

Ecologie

Natte tot vochtige open biotopen. De soort komt voor in uiteenlopende typen moerassen, oevervegetaties (langs sloten, poelen en vennen) en vochtige graslanden, in voedselrijke, voedselarme, zoete en brakke milieus.

Vliegt tussen hoge oevervegetatie, zoals riet en lisdodde, waar mannetjes ook zweefgedrag vertonen, maar ook op meer open plekken. Beide seksen bezoeken bloemen.

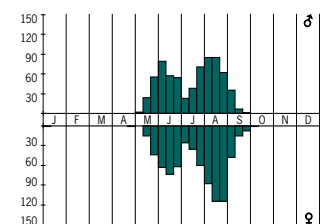
De larven zijn niet beschreven. Wel is bekend dat ze zich kunnen ontwikkelen in vochtige graslanden (SPEIGHT 2003A, B). Ze zijn in Denemarken aangetroffen in aanspoelsel. Ze overwinteren als volgroeide larve en de popfase kan vijf weken duren (LUNDBECK 1916).

Summary – Common. More common before 1950, decreased since. Moist to wet open habitats, like various types of marshes and wet grasslands, including salt marshes.

Pyrophaena rosarum Vlinderstrikje

MR

Middelgrote zwarte *Pyrophaena* met twee geelachtige vlekken op rugplaatje 3 die aan de voorrand meestal verbonden

Pyrophaena granditarsa

Pyrophaena rosarum
vrouwwtje.

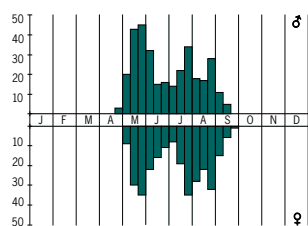
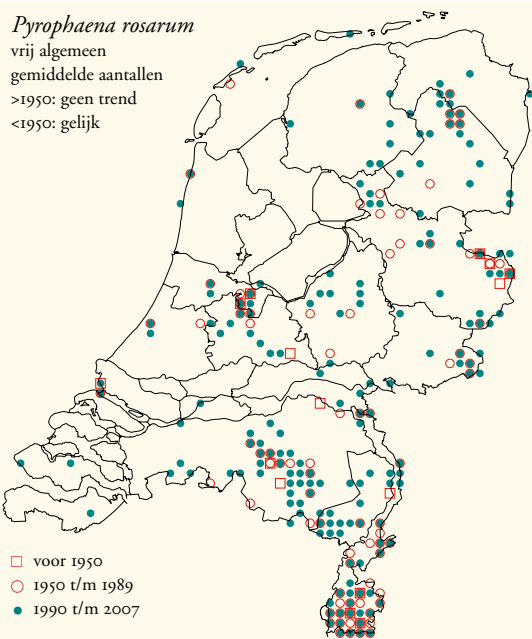
zijn en dan aan een vlinderstrikje doen denken. Rugplaatje 4 meestal met grijsachtig vlekkenpaar. Lengte 7-10 mm.

Verspreiding en vliegtijd

Holarctisch. Van West-Europa tot aan de Stille Oceaan en in Noord-Amerika. Heel Europa, maar vaak zeer plaatselijk. In Nederland vrij algemeen in Zuid-Limburg en sommige delen van het binnenland, zoals Midden-Brabant, vrij zeldzaam in de rest van het binnenland. Zeldzaam in de duinen en het kustgebied, maar plaatselijk algemeen in laagveen-gebieden. Indien aanwezig, dan meestal in aantal. Vermoedelijke meerdere generaties per jaar.

Ecologie

Structuurrijke lage tot hoge kruidenvegetatie. De soort wordt over het algemeen gevonden op beschutte plekken

Pyrophaena rosarum

nabij gras- of rietlanden met een hoge waterstand, maar kan ook ver van beschutting in dichte lage zeggenvegetaties talrijk voorkomen. Waarschijnlijk leeft hij vooral op plekken met een door het jaar heen weinig fluctuerende waterstand. In Zuid-Limburg ook in zoomvegetaties onderaan hellingbossen.

Beide seksen vliegen in de buurt van water door lage vegetaties en soms tussen struiken of bezoeken bloemen. Mannetjes vertonen zweefgedrag, waarbij zij snel trillend heen en weer wiebelen.

De onvolwassen stadia zijn onbekend.

Summary – Fairly common. No apparent trends. Moist to wet herbaceous vegetations, mainly on sheltered places in wet grasslands or reedbeds. Possibly prefers places with a stable groundwater level.

Rhingia Snuitvliegen

JVS

Middelgrote zweefvliegen (6-11 mm) die door de combinatie van het snuitvormig verlengde gezicht en het overwegend rode achterlijf niet te verwarren zijn met andere zweefvliegen.

Taxonomie en determinatie

De taxonomie van *Rhingia* is duidelijk wat betreft de afbakening van het genus. Het onderscheid tussen de vrouwtjes van *R. borealis* / *R. rostrata* was niet duidelijk tot de publicatie van J. van Steenis (1998). De Europese soorten zijn daarmee te determineren.

Verspreiding

Een bijna kosmopolitisch genus met een nearctische soort, dertien oriëntaalse soorten, vijf palearctische soorten en vijftien afrotropisch soorten. In Europa komen drie soorten voor, die alle drie uit Nederland bekend zijn.

Ecologie

De volwassen vliegen zijn te vinden in allerlei open biotopen, vaak in de buurt van bos. Door het lange snuitvormig verlengde gezicht en de lange tong kunnen *Rhingia*-soorten nectar uit lipbloemen zuigen. Alleen van *R. campestris* zijn de larven bekend; deze zijn gevonden in koeienvlaaien.

Rhingia borealis Korte-snuitvlieg

JVS

Kleine *Rhingia* met relatief korte sterk gebogen snuit en duidelijk behaarde antenneborstel. Mannetje voorts herkenbaar aan geheel zwarte borststukrug. Lengte 6-8 mm.

Verspreiding en vliegtijd

Palearctisch. Van West-Europa tot in Centraal-Siberië. In Europa voornamelijk boreomontaan: in Scandinavië zuidelijk tot Zuid-Noorwegen en Midden-Zweden, in de Elzas, Vogezen, Eifel en Hautes Fagnes (J. VAN STEENIS 1998). Op sommige locaties in groot aantal waar te nemen (BARTSCH 1997, SPEIGHT 1984).